

Béta Verzió

a kmf nik hallgatói lapja
2009.xii. V4.3

GUS
ZÉHÁ

VAGYONKÉP
KÁVÉSZÜNET
4K!

CYBERPUNK

A FELSŐOKTATÁSRÓL:

BUTDOSÓ
LÁSZLÓ

TANÁRINTERJÚ:

KÁRÁSZ PÉTER

Begin;

Kedves olvasó!

Eljött a vizsgaidőszak, mely mindnyájunk számára élményt jelent valamilyen szinten évente kétszer.

Számomra ez az élmény az, hogy átadhatom a Béta verzió második számát ebben a félévben és ezúton is mindenkinek a vizsgákhoz sok sikert, minél kevesebb pótvizsgát, illetve kellemes ünnepeket és pihenést kívánhatok.

Jó szórakozást!

Troll

Tisztújítás

November 25-én került sor a szokásos éves tisztújító küldöttgyűlésre. A szavazatra jogosult tagok – pár hiányzótól eltekintve – aktívan képviselték a hallgatókat és alaposan kifaggatták a pályázókat. A megválasztott tisztségviselők mindegyike végzett már a HÖK-ben vagy velük együttműködésben munkát, így jelentős tapasztalattal bírnak az elvégzendő feladatok terén. Ennek ellenére a résztvevő EF-ek alaposan kikérdezték a pályázókat a céljaikkal, jövőbeli teendőikkel kapcsolatban, amire a többség számára meggyőző válaszok érkeztek, így mind egyiküket egyhangúan vagy határozott többséggel választották meg.

2010. január 1-jétől december 31-éig

Karrierközpont

A BMF karrierirodája, a Karrier & Alumni 2009 decemberében nyitja meg kapuit előttetek. Feladatunk elsősorban, hogy megkönnyítsük számotokra az elhelyezkedést a diploma megszerzése után. Életpálya-, karriertervezés, szituációs gyakorlatok, munkajogi tanácsadás, önéletrajz írás, mindezeket egy helyen megtalálhatjátok irodánkban. Célunk, hogy mindent elkövessünk, hogy felvételt nyerjete a megfelelő munkahelyre.

Ha bármilyen útmutatásra van szükség, bátran kopogtass be hozzánk!

Szolgáltatásaink a nyitást követően folyamatosan bővülnek.

Nyitva tartás:

Tavaszmező „G” Épület, Hallgatói Központ, minden hétköznap 9:00 - 17:00-ig

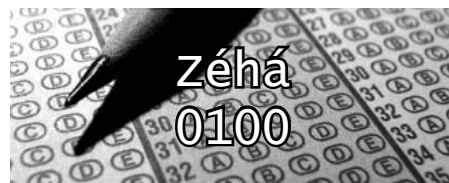
Elérhetőségek:

www.karrier.bmf.hu

info@karrier.bmf.hu

06/1 666-5063

Karrier Központ

ők fogják a HÖK-ös dolgokat intézni karunkon: Elnöki poszton **Hegedűs Zoltán** (korábban gazdasági, majd általános alelnök). Általános alelnöki poszton **Bátori Ágnes** (korábban és jelenleg is DJB-tag). Érdekvédelmi alelnöki poszton **Lukács Ádám József** (korábban érdekvédelmi alelnök, majd elnök). Gazdasági alelnöki poszton **Palotai Zsolt** (korábbi gazdasági alelnök). PR és rendezvényekért felelős alelnöki poszton **Debreczeni Dávid** (korábbi koordinációs alelnök). Amennyiben több információt szeretnél megtudni a jelöltekről vagy a választásnál felmerült kérdésekről, akkor kérdezd meg az EF-edet.

Atis

Béta Verzió

A BMF NIK hallgatói lapja

Kiadja:

BMF NIK HÖK

Felelős kiadó:

Kálóczy Péter

Alapító főszerkesztő:

és ügyeletes ugrinbugri tündérmackó

Kelemen Katalin

Főszerkesztő:

Tóth Dénes (Troll)

Tördelő:

Nagy Gábor Attila (Atis)

Korrektor:

Cseri Eszter (Canahari)

Címlap:

Horváth Viktor (csivi)

A billentyűzetet hergelik:

Dávid Bettina (Betti)

Gus

Horváth Viktor (csivi)

Incze Gáspár (Sicambria)

Nagy Gábor Attila (Atis)

Szabó Zsolt (Zs)

Tóth Dénes (Troll)

Nyomdai munkálatok:

D-Plus Kft.

Szerkesztőség:

beta@nik.hu

Web:

<http://beta.nikhok.hu>

Gus

„A mai reggel is igen hidegnek ígérkezik” – gondolta ezen a fagyos őszi reggelen Gus, a 17-es villamos kintüntetett példányának csengő hangú, órabéres bemon-dója, –, „de még mindig melegebb, mint azon a reggelen.”

Azon a reggelen Gus, mint előtte minden reggel, a Vörösvári úti BKV-pavilon oldalán gondosan elhelyezett kuka mögötti repedésben próbálta az álmat szemeire csalni. Am az álom még az előre gondosan kibélelt repedés mélyén is fázott, így nem látogatta meg őt. Pedig ha sikerült volna csak egy picit is elaludnia, egy kicsit nyugta lehetett volna a bundája alá bemászó karmoló hidegtől, ám mivel az álmat a hideg elűzte, így esélye sem volt, hogy elfeledtesse Gusszal egy percre is, hogy mennyire nehéz dolga van egy hivatasos pesti egérnek.

Végül mikor feladta a nyugodt percekért vívott harcot, kikászálódott, és a metsző hideg szélben szokásos beszerzőkörútjára indult: be a kukába.

Senki ne higgye, hogy a szerencse nem foglalkozik az egerekkel, mert azon a napon események láncolata vette kezdetét, hiszen miközben a hivatasos pesti egér a napi betevőt szerezte meg, bent a BKV-melegedőben Lovas Sándor László egykori őrvezető, a szokásos Metró újsággal a kezében, egy automatás kávéval ütötte el a maradék 10 percet, ami még a 17-es indulásáig hátravolt. Szokása volt a reggeli kávé után kint cigarettára gyújtani, és az óráját nézegetve húzni az időt: már csak 4 perc. Azon a reggelen éppen az utolsó cigarettája kandikált a dobozban, így odalépdelt az összegyűrt dobozzal a zöld kukához, és a fedelét felnyitva szembe találta magát Gusszal, aki éppen egy kihajított játékkatona játékkabátját próbálta fel, mondván, az is többet melegít, mint a semmi.

Lovas Sándor László egykori őrvezető szájából ekkor kiesett az égő cigaretta: egy egér kabátban. Egy percig néma csendben álltak egymással szemben.

– Ezt nem hiszem el – mondta Sándor –, vagy a kávéban volt valami, vagy a cigarettában. Vagy esetleg tényleg jól látom, hogy egy kabátos egérhez van szerencsém... – tűnődött hangosan.

Ekkor olyasmi történt, amitől akárki cigánykereket hányt volna a Bécsi úton: Gus megszólalt, méghozzá igen felháborodott hangnemen, mintha az ilyesmi mindennapos lenne: – Igen, uram, én egy kabátos egér vagyok! – Majd felszegett szőrös orral hozzátette: – Ön pedig

Az egérke és az elefánt találkozik:
– Hány éves vagy te, elefánt, hogy ilyen nagyra nőttél?
– Kettő.
– Én is – mondja az egérke – csak két hétig beteg voltam.

Két egérke megy a sín mellett. Megszólal az egyik:
– Cin, cin.
Mire a másik:
– Hülye, a sín vasból van!

az a villamosvezető, akinek egy perce el kellett volna indulnia.

Lovas Sándor László egykori őrvezetőben hirtelen megakadt a szusz. Elkésett! Ám valamelyest a beszélő, ballonkabátos egér is zavarba ejtette. Hirtelen felmérte a helyzet komolytalanságát: lehet, hogy megőrült, vagy álmodik. Logikusnak találta felkapni az egeret, zsebre vágni, és a villamoshoz sietni, mielőtt behozhatatlan menetrendi változásokat idézne elő mindenféle irreális történés hatására.

Gus először rossz néven vette, hogy csak úgy zsebre csapták, ám elnéző lett azon nyomban, hogy Sándor zsebmelege a bundája alatt elérte vékony, hetek óta csak hideget kapó bőrét.

Sándor a villamosra szállva elnézést kért az utasoktól a késésért, majd engesztelésül jól befűtött.

Gust a vezérlőre tette. Ő összehúzta magán a kabátját.

– A zsebben melegebb volt ám. – Hiszen mért ne legyen szemtelen valaki, akinek minden mindegy.

– Mindjárt itt is meleg lesz – válaszolta reflexből Sándor, majd bezárta az ajtókat, elindult, bement a következő megállót, és rádöbbsent, hogy egy ballonkabátos egérrel folytat diskurzust.

Ez egy ilyen reggel volt.

A műszak vége felé már kezdték megszokni egymás társaságát, ám azóta egy szó sem esett. Sándor néha odapillantott, meggyőződve arról, hogy az imént nem csak álmódott. Ezt vagy félpercenként megejtette, majd arra jutott minden alkalommal, hogy ez az egér normális, valószínűleg a tudomány nem ismeri az egereket eléggé. Miközben ezen gondolkozott, bement a következő megállót: – Margit híd, budai hídfő végállomás következik.

– Nagyon téved! – szólalt meg Gus hirtelen. – A Lukács Gyógyfürdőnél járunk.

És valóban. Ez nem Sándor napja volt, legalábbis sok jel utalt erre. Elfogy a cigi-

Az egérke és az elefánt át akarnak menni a határon, de a határőr nem engedi át őket:
– Az egérke mehet, az elefánt marad. Másnap megint megpróbálják, de a határőr megint nem engedi át őket:
– Az egérke mehet, az elefánt marad. Harmadnap az egérke félbevág egy zsemlet, az egyik felet az elefánt hasára, a másikat a hátára teszi. A határőr megint megállítja őket:
– Az egérke mehet, az elefánt marad.
– De a szendvicsemet csak átvihetem?

je, elkésik, beszerez egy beszélő egeret, aki kiigazítja, mivel rossz megállót mond be, és végül csak a rend kedvéért elfogyott a cigije... ezt nem bírja már cernával.

– Nem baj, most már mindegy! – mondta ingerülten az akadékoskodó egérnek.

– Nem mindegy, az emberek megkavarodnak az ilyesmitől – válaszolta az a bajszát rázva.

– Még mit tudsz te? – Sándor kezdett ideges lenni, de nem nagyon, csak annyira, hogy egy ér kidagadjon a homlokán, tehát kellőképpen.

– Én? – kérdezte az egér szemtelenül. – Bemondani a helyes megállót!

Ezzel felszaladt a mikrofon rozsdás végéhez, addig ugrált rajta, míg kényelmes magasságban volt egy átlagos két lábra állt egér számára, benyomta lábával a gombot, és magas, cincogó egérhangján mondta: – Lukács Gyógyfürdő következik.

Sándor felháborodását az utasok kunco-gása nyomta el. „Ez az aranyos hang!!!” – hallotta a háta mögül. – „De furcsa!!!” – mondták mások.

Sándornak egy gyengéje volt, az utas. Ami az utasnak tetszik, az marad, így „most mért ne?!” megállapítással lezárta az ügyet.

Mikor Sándor átadta a váltásnak a villamost, Gusszal a zsebében egy rejtettebb helyre ment, itt előhalászta a ballonos bemondot, és a tenyerében tartva komoly hangon szólt hozzá.

– Van neved, kisegér?

– Gus – válaszolta az szőrösen.

– Lovas Sándor László vagyok. Volna kedved nekem dolgozni, Gus? Koszt, kvártély és apróbb kívánságok fejében te reggelente jönnél velem, és bementanád a megállókat. Egyedül élek, és elég nagy a lakás, hogy ketten elférjünk.

Gusban megremegett valami. Szemei előtt puha fekhely jelent meg, étellel teli tálak, és már érezte az otthon igaz melegét. Ez egy hivatasos pesti egér álma.

– Rendben – mondta Gus röviden, majd hirtelen hozzátette: –, de órabérben dolgozom, és kéne valami melegebb gönc télire.

Így lett Gus a 17-es villamos egy járatának bemonója. Kívülről fújta a megállókat és a menetrendet. Sándorral azóta is szántják a Bécsi utat, persze kalandot kalandra halmozva, mert akármennyire is kegyes a szerencse egy pesti egérhez, azért nincs könnyű élete.

„De azért mégiscsak könnyebb, mint az ominózus reggelt megelőzően” – gondolta Gus Sándor zsebében, majd a mikrofon elé állva megkezdte a mai műszakját.

Gus

– Mi a különbség az influenza és a nő között?
– Semmi, mert mindkettőt könnyű beszerezni, mindkettővel ágyba kerül az ember, és nehéz tőlük megszabadulni.

Zéhá, Zéhá, Zéhá...

Az első lépés az, hogy kiürítem a fejem... Kitérülök belőle mindent, minden felesleges információmorzsát; mindezt csak azért, hogy teljesen tiszta aggyal tehessem azt, amit most tennem kell... Már a múlt héten is ezzel kellett volna foglalkoznom, de most már tényleg nincs kifogás, a jövő héten zh, és KÉSZÜLNÖM KELL RÁ!

WWW.PHDCOMICS.COM

Ezért nagy levegőt veszek, és végre nekiállok a régóta halogatott, egyáltalán nem élvezetes feladatnak. Elsőként általában előveszem a tavalyi zh-feladatokat, mert bár úgyis tudom, hogy nem ugyanazok a feladatok lesznek a jövő héten, de mindenesetre kiindulási alapnak azok is jók. És a jövő héten a négy tankörnek összesen nyolc különféle feladatsort kell kitalálnom, atyaég!

Ja igen, ezt kihagytam: nem diák vagyok, hanem tanár. És ez az apró cikk arról szól, hogy milyen is a diákok rémálma a *másik* oldalról.

Nos, egy zh vagy egy vizsga ugyanúgy rémálomokkal teli a tanerőnek is, mint a hallgatóknak. Míg egy hallgató rémálmaiban a tanár a főszereplő, ahogy ördögi kacajjal csak az az egyetlen célja, hogy különféle szadista módszerekkel minél több diákot megbuktasson... Nos, eközben a tanerő rémálmaiban négy dolog szerepel: a feladatsor, a feladatsor nehézsége, a feladatsor megíratása, és persze a javítás.

Először is, a feladatok. Alapvetően problémás a kitalálásuk, mivel nem lehetnek ugyanazok, mint korábban. Tökéletesen tisztában van vele mindenki, hogy körülbelül 5 perc kell ahhoz, hogy egy feladatsor a levelezőlistákon landoljon, szóval így az újrahasonosítás mértéke jelentősen korlátozott. 20 különféle feladat kitalálása nem nehéz, de 100 felett már kezd akadózni a képzelőerő. Ekkor a tanár olyan, mint egy ihlet után kutató poéta: kigúvadt tekintete körbe-körbe szaladgál a szobában, egy apró tárgy után kutatva,

amelyet a feladat szövegében felhasználva létrejöhet egy újabb feladatsor.

Az új feladatsor nehézsége persze szintén nem egyértelmű. Egy *lelkiismeretes* tanár nem ad olyan feladatokat, amelyek gyakorlatilag erőfeszítés nélküli jeles osztályzatot eredményeznek; egy *profli* tanár nem ad olyan feladatokat, amelyeknek nincs értelme; egy *emberséges* tanár pedig nem ad olyan feladatokat, amelyek leginkább egy mérsárszékhez hasonló hangulatot varázsolnak a hallgatók közé... Nos, akkor mit tesz egy *hétköznap* tanár? Tanárként az egyik legnehezebb feladatnak találok, hogy abba a keskeny nehézségi sávba tartozó feladatsort találjak ki, amely nem *túl nehéz*, és nem is *túl könnyű*. Az utóbbi kategóriába eső feladatok elkerülése sokkal könnyebb, mert tanárként inkább azt problémás átérezni, hogy mi is a *túl nehéz* egy adott témakörben.

JORGE CHAM © 2008

Ugyanakkor, aki egy ilyen intézményben tanít, mint a BMF (ex-KKMF), annak hozzá kell szoknia ahhoz, hogy olyan feladatsort kell létrehozni, ahol az elégséges (vagy jobb) osztályzatot valóban csak az szerzi meg, akinek megvan a tudása hozzá. A jó feladatsor lényege, hogy jól meghúzza azt a kötelezően teljesítendő szintet, amire a javítás során megadható az elégséges osztályzat, de ugyanakkor nem teszi lehetetlenné a nem elégtelen osztályzatok elérését. Az ilyen értelemben *jó* feladatsort könnyebb javítani is.

Maga a javítás egy mechanikus és hihetetlenül unalmas munka. 10 dolgozatot kijavítani egyszerű dolog, 20 fölött már fáj, 50 fölött kínszenvedés, 100 fölött már halálos. A folyamat során (a közhiedelemmel ellentétben) többnyire **tényleg** az a tanár célja, hogy minden részpontt összeeszedve meglegyen az a fránya elégséges a hallgatók lehető legnagyobb részének. Ugyanakkor, csodát senki sem tud tenni... A cél az, hogy minél több hallgató menjen át a vizsgán, de pont a javítás mechanikus voltából következik az,

hogy a tanárnak sokszor nincs mozgáster. Ha egy megoldásra három pontot adtam, akkor ugyanarra a megoldásra egy másik hallgatónál nem adhatok öt pontot csak azért, hogy a második hallgatónak meglegyen a kettese... Mindezt figyelemben tartva, azért a tanárok többsége próbál úgy pontozni, hogy a hallgatóknak jó legyen, de egy húsz százalékos dolgozattól sehogy sem lehet kettese érdemjegyű munkát varázsolni...

A feladatsor kitalálása, valamint a javítás közé esik a konkrét vizsgáztatás (illetve zh-íratás). Ez talán a legkönnyebb feladatnak tűnik, és valóban ez igényli a legkevesebb agyi tevékenységet; itt leginkább az a fő teendő, hogy ki kell szűrni azokat, akik jogosulatlan előnyre próbálnak meg szert tenni. Gyakorlatilag ebben (a puskázó hallgatók leleményességén túl) az a bonyolult, ami a feladatsor nehézségénél is sokszor előjön: miért íratok nehezebb feladatokat, mint az a másik kolléga? Miért kapok el több puskázót, mint az a harmadik kolléga? Személyes véleményem az, hogy mindenki csak a saját lelkiismeretéért felelős, és az én lelkiismeretem tiszta: törekszem a fair play betartására, és ezt elvárom minden hallgatómtól egyaránt.

Amikor van valaki, akit kétszer már megbuktattam, és harmadszorra is hozzám vesz fel egy tárgyat; vagy van valaki, akit kivágok puskázásért, de normálisan el tudok vele beszélgetni a vizsga után – ezek azok az apró jelek, amelyek arra utalnak,

hogy jól végzem a munkám. Ezek azok a pillanatok, amikért megéri az iparban kapható fizetés töredékéért itt tanítani. Ezek azok a pillanatok, amikért megéri kiszervenndni magamból azt a fránya nyolc feladatsort, hogy jövő héten száz diákkal együtt szenvedjek – ők zh-t írnak, én meg zh-t javítok... Mindenki végzi a munkáját, szóval vizsgaidőszakra fel!

Kávészünet

Mint sokan mások, én is szeretem egy jó kávéval kezdeni a napomat. Már óvodáskorom óta rendszeres kávéfogyasztónak számítok, igaz, akkoriban még lényegesen több tejjel ittam a reggeli turbóitalomat. A kávé fogyasztásának hatalmas kultúrája és története van, áldásos hatásának felfedezéséhez két történet is fűződik. Egyesek szerint elsőként Kr. e. 300-ban egy etióp pásztor vette észre, hogy ha kecskéi a kávé piros bogyóit legelik, sokkal élénkebbek lesznek. Mások állítása szerint Kr. u. 900-ban egy arab orvos, bizonyos Phazes használta mint gyógyszert. Mindenesetre elsőként a 15. századi Jemenben használták élenkítő, serkentő hatása miatt a szufi szerzetesek. Hazánkba a török hódítások idején érkezett. Ez idő tájt került használatba a „feketeleves” kifejezés is.

A kávézáshoz hozzátartozik a mérsékelt fogyasztás, hatásai csak ekkor mutatkoznak meg barátságos formájukban. Most eltekinthetünk attól, hogy a megfelelő pörkölésű fekete a megfelelő napszakban, a megfelelő bisztrósüteménnyel legyen elfogyasztva, hisz a tanulóba menet vagy otthon a szobában nem ezt nézzük. Lényeg, hogy pörögjön tőle, és ne használjunk el nyáladzó szájjal a jegyzeten. A hatás számít, ami segít nekünk átvészelni a zh- és vizsgaidőszakokat, az éjszakába nyúló beadandókörmölést, és nem utolsósorban a kétnapos folyamatos tivornya után képessé tesz minket mosolyogva megírni a fent nevezett számonkéréseket. Mindezekért felelős a koffein nevű alkaloid, ami a kávé egyik fontos hatóanyaga.

Fénykoromban napi két négyszemélyes kotyogós kávéfogyasztottam el mindenféle alvászavar nélkül, csupán az íze kedvéért. Lassan azonban rájöttem, hogy egyrészt merőben egészségtelen, másrészt teljesen hatástalan ez a mennyiség.

A koffein amúgy egy fantasztikus dolog, stimulálja az agykérget, szellemileg és fizikailag felfrissít, gyorsítja az anyagcserét, mozgósítja a zsírtartalékokat, segíti a veseműködést, ellazítja a hörgőcskék apró izmait, feltornássza a vérnyomást. A reggeli „újságolvasást” is elősegítheti egy jó fekete. Asztma kezelésére és különböző gyógyszerek alapanyagaként is alkalmazzák. Hatása meglehetősen gyorsan jelentkezik, a fogyasztás után már öt perccel a test bármely pontján ki lehet mutatni a koffeint. Egyes kutatások szerint tíz perc után érezni lehet az élenkítő hatást, és nagyjából félóra után éri el az ember a csúcspontot, és ez egyéntől függően – életkort, anyagcserét beleszámítva – kettő-öt óráig marad fenn.

Most jön az, hogy „rám nem hat a kávé!”. Persze, hogy nem hat, mert nyakalod, mint a dögbor-kólát! Régen én is eszem már abba a hibába, hogy egy dupla eszpresszót másik kettővel kísérem le, mondván nem érzem a hatását. A szervezetünk hamar rezisztenssé válik a koffeinnel szemben, így egyre több kávé kell inni a kívánt hatás eléréséhez, és kezdődik az ördögi kör. A túlzott fogyasztásnak a hatástalanság mellett egyéb rossz hatásai is vannak, és itt mutatkozik meg a barátságtalan oldala a dolognak. Vízhajtó, és az anyagcsere felgyorsítása miatt a koffein – főleg bulikban az energiaital, al-

kohollal fogyasztva – könnyen kiszáradáshoz vezethet. Az energiaital nem üdítő, nem ihatod víz helyett! Kézre megést, rövid távú memóriazavart, dekoncentrációt, idegességet, erős szívdobogást okozhat. Szóval kulcszó a mértékletesség.

A múlt hónapban ötven liter energiaitalt vettem. Nem vicc. Tíz zsugor állt az albiban. Persze nem egyedül fogyasztottam, de meglehetősen gyakorta vettem ki egy-egy üveggel, a napi pár kávé mellé. Nemsokára alig négy zsugor maradt, ez elgondolkodtatott. Imádom a kávé, de eme tempó mellett totál szétszört, stresszes, figyelmetlen lettem. Meg kell tanulnom, hogy is kell ezt csinálni.

Kezdjük el boncolgatni a dolgot akkor, mit és mennyit érdemes. Számszerűsítsünk! Egy bébi dobozos energiaital 80 mg koffeint tartalmaz, ami megfelel egy átlagos feketének. Erősebb változatban ennek akár a duplája is lehet. Persze más termékekben is van koffein, mint a tea, kóla, csoki, kakaó, de simán koffeintablettát is tudsz venni a patikában. Valahol olvastam már koffeines rúzsról is... A kakaóban még teobromin, a teában teofilin is található, ami a koffeinhez hasonló vegyület. Régen tévedésből a teában lévő koffeint teinnek nevezték. Gyorsan megjegyzem, hogy a tea ezek mellett csersavakat is tartalmaz, ami nagy mennyiségben szintén nem tesz túl jót a gyomornak.

Napi három eszpresszóval bőven végig lehet pörgetni egy munkanapot, ha nem egyben húzod le őket reggel, hanem elosztva. Természetesen nem üres gyomorral! Mindig egyél valamit, ha kávéét iszol. Mivel mindenki különbözik, érdemes finoman kezdeni, főleg azoknak, akik csak most próbálják a kávézás csodáit. Betartott következetességgel egész jó hatásfokot lehet elérni egy ilyen koffeinkúrával. Azt tartjuk észben, hogy testünk az állandó stimulált állapotot nem tűri kokszo nélkül a végtelenségig. Érdemes tehát két-három hetente tartani egy kis tisztító időszakot, ami segít abban is, hogy ne légy addikt, és megmaradjon a frissítő hatás. Persze nem gond, ha a reggeli szertartás megmarad, csak ügyeljünk arra, hogy jóval kevesebbet igyunk, esetleg váltsunk át koffeinmentesre. Tanuláshoz tapasztalat alapján érdemes úgy alig félórával előtte felhőrpíteni egy adagot, esetleg bekészíteni egy gyengébb vagy sok tejjel nyakon öntött bögrényit utánpótlásnak. Próbáljuk meg tartani a szintet, és akárcsak a másnapokon, legyen valami víz vagy üdítő mellettünk, hogy pótoljuk a folyadékot. Ha jól csináljuk, szinte észre se vesszük a fáradságot, akár egész éjjel topon lehetünk. „Túladagolásnál” valószínűbb, hogy az ablakokban nézegetjük a visszatükröződő tanuló felettébb érdekes sarkait, dobolunk az asztalon, be nem áll a szánk vagy fel-alá járkálunk, képesek lennénk megváltani a világot, csak épp ahhoz nincs önfegyelmünk, hogy leüljünk a seggünkre és olvassuk az anyagot. Ez főleg a mellettünk tanulót idegesítheti.

**BETTER
MULTITASKING
SKILLS THROUGH
MASSIVE
CAFFEINE
CONSUMPTION**

A koffein nem pótolja az alvást. Nem lehet úgy éjszakákat végignyomni, hogy az ne bosszulja meg magát. Napi nyolc óra alvást mondanak a nagyok, hogy ennyi kell egy szervezetnek. Szerintem nem. Mindenkinek megvan a maga belső óracsúkjája, ami a minimális pihenéssel töltendő órák számát jegyzi.

A fizikai teljesítményt is növeli. Versenyek előtt a tudósok szerint ajánlatos néhány napig szüneteltetni a kávéfogyasztást, és az eseményt megelőzően egy órával testsúlykilogrammonként körülbelül 4 mg koffeint betolni a szervezetbe. Ez nálam jó három csésze kávé jelent, ami egy vizsgán nem valószínű, hogy áldásos lenne, ám egy versenyen sokat segíthet.

Az informatikus, főiskolás életével sokszor együtt jár a rengeteg kávé. A melóhelyen az utálatos hétfői reggeleket elképzelem sincs, hogy lehetne túlélni nélküle. Az éjszakákon, mikor a folyamatosan tologatott pepecs munkákat az ember már kénytelen megcsinálni, áldás egy jó bögre fekete. Nem hinném, hogy valaha is abbahagyom a kávézást. Imádom, majdnem annyira, mint a sört. Persze csak majdnem...

csívi

A szünyog

Fent a légben két bogárka sóhajog, mert egyik árva szünyogocska farka vége gézben van, jaj, meg van égve!

Elmeséli kérdő szóra, biztos, hogy ma virradóra, részeg ember vére révén, lett e csúfság farka végén.

Árt is a bor, ment a botor hívta őt egy kopott bokor alja, ahol fénnel ámít szentjánosbogár, s világít.

Részeg vérrel jön a mámor, ez a bokor lesz a hámor ahol utódunk lesz lám itt: szünyog, mely nem csíp, világít!

Tárta lábát, mind a hatot, ölelt, és az érzés hatott! Így esett a szünyogon folt: szentjánoska: - égő csikk volt!

Interjú Dr. Kárász Péterrel

Először is, szeretnénk gratulálni a Köztársasági Aranygyűrűhöz az egész Hallgatói Önkormányzat nevében. Megosztanád az olvasókkal, hogy ez mit is takar?

Ez annak jár, akinek középiskola óta, azaz kilencedik osztálytól kezdve minden jegye ötös a bizonyítványban, az érettségiben, az egyetemen az indexben minden szemeszterben, a diplomában, a doktori képzésben, és a doktori eljárásban minden minősítés summa cum laude. Ez így 12 év, plusz nekem az általános is. Közben ott olvasták fel az érdemeimet, akkor is ezen járt az agyam, hogy ez azért húsz év: 8 általános, 4 gimnázium, 5 egyetem és 3 doktori év.

Évente van egy-kettő köztársasági aranygyűrűs, idén három is volt. Egy a közgázon, én az ELTE-n, és az orvosin is lesz most utánam egy. Azért tudom, mert ott volt az orvosi kar dékánja megfigyelőként, hogy hogyan kell ilyen ünnepséget vezetni. Egyébként az ELTE-n utoljára '81-ben volt ilyen.

Nem semmi. Mégis hogy kell elképzelni a tanulmányaidat, hogy ezeket az eredményeket produkáltad?

Középiskolában igazából nem is tanultam olyan sokat, pedig nagyon erős osztályba jártam. Eleve egy jó gimnáziumba jártam, azon belül is matek tagozatra. Ennek ellenére nem volt nehéz, valahogy könnyen tanulok. Van egy-két dolog, amit ugye magolni kell, de én inkább az összefüggéseket kerestem mindig, a mögöttes levőket, hogy mit miért, minek mi az oka, mi miből következik. Az egyetemen viszont 3 szakot végeztem, ami folyamatos tanulás volt. Mi még annak idején kaptunk rengeteg házi feladatot, amit ellenőriztek is. Félév közben és vizsgaidőszakban is tényleg nagyon sokat tanultam. Olyan nem volt, hogy egy vizsgára mondjuk két-három napot tanultam volna csak.

Ennyi munka mellé hogy fér bele a szórakozás?

Hát belefér... :)

Azt tudjuk, hogy KIN Kupákon, klub104-ekben, egyéb bulikon azért időnként fel-feltűntél.

Igen, és hát azért megvan a saját baráti társaságom is.

Szoktál aludni is?

Szoktam aludni, bár azt nagyon sajnálom, hogy úgy van megcsinálva az ember, hogy aludnia kell. Imádok aludni, és utálom, hogy kell aludni. Annyi mindent lehetne csinálni helyette, nem?

A tanulás meg a szórakozás mellett neked a sport is elég fontos.

Igen, versenyszerűen úsztam nagyjából 5-6 évig, még Zalaegerszegen. Országos nagy bajnokságokon azért nem, de

dunántúli versenyeken indultam. Pechemre volt egy úszótársam, velem egykorú,

Harmadik típusú találkozások

aki mindig ugyanabban a korcsoportban volt, és mindig egy picit jobban úszott nálam. Amelyik versenyre engem vittek, nyilván őt is, és így rengeteg ezüstérmem lett. Nem mindenben vagyok olyan jó. Egyébként mellúszás volt a fő számom, a második meg a vegyesúszás. Mellúszásban rengeteg ezüstérmem lett. Amikor abbahagytam, akkor volt szó triatlonról, de az azért kemény, és valahogy ez a versenyszerű dolog el is sorvadt, inkább már csak hobbiszinten üzöm. Nagyon szeretek biciklizni is. A Pilisben és a Visegrádi-hegységben van egy csomó jó minőségű, lezárt erdőgazdasági út, azokon jól lehet menni országúti biciklivel.

Hogy alakult ki a matematikai vonulat a középiskolában? Hogyan lettél tanár? Tudjuk, a BMF előtt még fizikát is tanítottál.

Matek-fizika-angol szakon végeztem. Egyébként középiskolában jobban szerettem a fizikát tanítani, az jobban vonzott, érdekesebb volt, mint hogy a 85. trigonometrikus egyenletet oldjuk meg és gyakoroljuk. Hogy miért matek? Így alakult. Már alsó tagozatban így nézett ki, nagyon hamar kiderült, hogy ez lesz a fővonulat. Felső tagozatban már szakkörökre és versenyekre jártam. Hogy miért tanított? Mindig vonzott, mindig úgy gondoltam, hogy tanítani akarok. Végül így is döntöttem, és nem bántam meg. Nagyon szeretek tanítani. Sze-

retem végiggondolni hosszabb, illetve rövidebb távon is, hogy mit fogok mondani, mit kell csinálnom, hogy mondjam, hogy azt megértse. Azt hiszem, van is arra képességem, hogy szemléltessem, vagy elmondjam mindenféle oldalról, több dimenzióban a dolgot.

A niktanárokon végigolvasva a bejegyzéseket, az derül ki, hogy nagyon jól tanítasz. Akinek szüksége van rá, annak akár 15-odjére is elmagyarázod ugyanazt a dolgot, hogyha nem érti meg. Mindenki nagyon korrektnek és az egyik legjobb tanárnak tart itt a főiskolán, aki tényleg át tudja adni a tananyagot. Még a száraz valszámot is. :)

Magammal szembeni igényesség is, hogy megtervezem, mit mondok és hogyan. Nem szeretek úgy bejönni az iskolába, hogy utána rögtön mennem kell órára. Nyilván nem ott, közvetlen előtte gondolom ki, hogy mit fogok mondani, de fél óra kell, amíg az irodámban leülök és megnyugszom, összeszedem a gondolataimat. Ha csak úgy beesek az órára, akkor az egész szétesik, kapkodós lesz. Az szerintem egy külön képesség, hogy valamit rendszerzetten lássunk, ezért jobban szeretem, ha én tartom az előadást is, úgy a saját szemléletemnek jobban megfelel az egész, a tananyag összeállítása és logikája. Nyilván itt azért más alá is kell dolgozni.

Ezt a tanári pályát a család, szülők mennyire támogatták? Mennyire örültek neki, mennyire kaptál támogatást tőlük?

Nem szóltak bele sosem. Ilyen értelemben nem nagyon orientáltak, nem erőltették semelyik irányt sem. Az apukám villamosmérnök, az édesanyám tanár. A tanárképzés – legalábbis akkor még – olyan volt, ami nagyon átfogó tudást adott, amiből egy csomó mindenhez lehetett alkalmazkodni. Nagyon mély elméleti alapot kaptunk, tehát nem feltétlen volt fontos, hogy ha valaki tanár szakon végez, abból tanár is legyen. Ezt egyébként hiányolom a mostani diákokból, ezt a szemléletet. Ma sokan csak darabokat tanulnak, ami érdekli őket, a többit felesleges nyűgnek gondolják. Nem látják át azt, hogy ha valaki főiskolára jár, akkor egy átfogó képzést kap. Nem az van, hogy szeretek hálózatokat szerelni, és akkor idejövök informatikusnak, vagy szeretek flashben programozni weblapokat, és akkor csak azt tanulom. Arra ott van egy tanfolyam. Itt mély, alapoó tudást lehet beszerezni, olyasmit, amit később felhasználni, önálló mérnöki fejlesztői rendszereket lehetne létrehozni. Annak a tudásnak, ismeretnek, amit ténylegesen használni fog, és érdekl is kitzúzi célnak, annak egy igen széles és szilárd alapot biztosítana, hogy itt mindenfélét tanul. Én is például a geometriát nem nagyon szerettem az egyetemen, de sose mondtam, hogy az felesleges. Ahhoz, hogy taníthassak egy egységnyi részt, ahhoz nekem 25-ször annyit kell tudnom. Nemrég olvastam a niktanárokon, azt írják rólam – ennek köszönhetően –, hogy zavarbahozhatatlan vagyok. A terület, amit én tanítok, az ilyen legyen. Nem elég, hogy pont azt tudjam, ami órára kell. Egyszer Fehér Gyula befűzött, hogy vé-

gezzek Cisco hálózati tanfolyamot, mert angolul kéne tanítani, de nincsenek olyan jó angolosok. Egyébként is érdeklődöm az informatika iránt, így elvégeztem a tanári modulra. Azt mondta, az a szabályozás, hogy le kell tanítani egyszer, és csak utána lehet továbbmenni a következő modulra. Na, ezen akadtam ki, és azt mondtam, hogy ez kizárt dolog. Mit csináljak akkor, hogyha kérdez valaki valamit? Ő azt mondta, megmondja, ha ott van, ha nem, akkor „a következő kurzusban visszatérünk rá”. En ilyet nem fogok mondani, hát ez micsoda dolog már?! Azt mondta, hogy ez egy Amerikában kipróbált program, és higgyem el, hogy működik. Nálam ez az „Amerikában így van” csak olaj a tűzre, úgyhogy otthagytam az egészet. Kizárt dolog, hogy megtanultam ennyit, és ugyanennyit meg is kell tanítanom. Ez nekem nem tanári munka, képtelen vagyok egy érdeklődő hallgató lelkesedését ilyen válasszal letörni. Ha többször előfordul, az ráadásul elég „égő” is.

A hallgatósról itt a főiskolán mi a véleményed? Mennyire tudod elképzelni, hogy itt egy köztársasági aranygyűrűs végezen?

:) Esély mindig van.

Ez nagyon diplomatikus volt. :)

Igen.

A hallgatóság vagy a tanári gárda miatt? El tudnád képzelni azt, hogy egy tényleg annyira felkészült hallgató idejőjön és az összes létező tárgyból sikeresen ötöst szerezzen?

Elképzelhető szerintem. Attól függ, hogy milyen alkak. Az én habitusomnak az ELTE-s képzés felelt meg, mert ott egyszer kimondunk, azt rögtön bizonyítjuk is, és akkor megvan, mi miből következik. Nekem ez nagyon sokat segített, ezt könnyen tanultam, mert nekem értenem kell, hogy mit miért. Lehetséges, hogy valakinek meg pont ez a mérnöki szemlélet kell, ahol megmondjuk, hogy mi hogy van, hogy működik, de a precíz igazolására nem térünk ki. Matekból biztos, hogy itt nem bizonygatunk annyira dolgokat, inkább használni tanulunk meg bizonyos eljárásokat. Lehet, hogy valakinek ez felelt meg, ezt tudja teljesíteni. Azt nem tudom, hogy aki középiskolában mindenből ötös, ide jön-e hozzánk. De majd egyszer nagyon jó egyetem leszünk, és akkor majd ide fognak jönni, és akkor lehet, hogy lesz aranygyűrűsünk is.

Niktanárokon mindenki azt írta, hogy jó arc vagy és lehet rád számítani. A kollégák hogy tekintenek arra, hogy ennyire jó, közvetlen viszonyban vagy a hallgatókkal?

Szerintem nincs rossz véleményük erről, vagy különösebben jó sem.

Van azért egy-két olyan tanár, akinél mindig megvan a két-három lépés távolság a hallgatók felé.

Ez azért életkortól is függ. Engem is kevesen mernek például visszategezni. De az az igazság, hogy ha valaki szakmailag magabiztos, akkor megvan a tekintélye akkor is, ha közel engedi a hallgatókat magához. Nem azzal kell a tekintélyét megtartania, hogy távolságot tart. Ez nem tudatos egyébként, ez csak úgy jön. Másodállásban tanítottam a Trefortban. Ott óraadó voltam, de mégsem tudtam úgy létezni, hogy én oda bemegyek, órát tartok és hazajövök, mert olyan a személyiségem, hogy muszáj részt vennem az iskola egész életében. Ez azért rengeteg energiát öröl fel. Itt is igyekszem, néha nem megy. Most is meghívtak Halloween Partyba is, de az a hét borzasztó volt, nem tudtam elmenni.

Eddigi életemben mik azok a dolgok, amikre nagyon-nagyon büszke vagy?

Jó kérdés... Ennyi idősen olyan nagy számvetést nem készítettem az életemben. Nyilván most ennek a díjnak a büvöletében élek, és ezt tíz év múlva is meg lehet említeni. A főiskolai életben büszke vagyok arra, hogy a Hajós matekversenyen már hatodik éve hoztuk el a kupát, sorozatban. Ezen kívül például zenét tanultam nagyon sokáig – még egyetem mellett is –, oboán játszottam. Középiskolás koromban volt egy dunántúli seeregsemlé, egy verseny, és ott 77 induló közül lettem az első, úgy, hogy nem zenei középiskolába jártam, hanem csak sima zeneiskolába.

Azóta is megmaradt a komolyzenei érdeklődés?

Az érdeklődés az igen. Játszani rég nem játszottam, pedig kikapcsolja az embert. Működik az agya az embernek akkor is, de annyira másképp jár olyankor. Ha autótól hosszú útra megyek, akkor Bartók rádiót szoktam hallgatni. Másik kedvenc rádióm volt még – amíg még megvolt – a Rádió DeeJay. Szeretem azt a zenét is nagyon.

Mostanában miket szoktál olvasni?

Mostanában például természetfilozófiai írásokat.

Nem könnyű olvasmány. :)

:) Hát nem könnyű. Volt egy időszak, amikor gyakorlatilag alig volt időm szépirodalomra, így most nyáron nekiálltam, és jó pár könyvet sikerült elolvasnom. Például Asimovtól az Alapítványt. Az eddig kimaradt. Aztán olvastam kíváncsiságból Coelhót, de nem tetszett. Túlságosan befelé forduló, és túlságosan lélektanira sikeredett, ami nekem már sok. Tehát nem, ilyen értelemben nem eszek meg mindent. A Zahir volt egyébként. Nem tudom, hogy megjelent-e magyarul, mert nem magyarul olvastam.

Igen, megjelent.

Nem tetszett. Illetve maga az ötlet, az tetszett, és el is gondolkoztam rajta. Nagyon jó magyartanárom volt, és nagyon sok

mondása, nagyon sok szófordulata, és amit tanított, sok minden előjön ilyenkor nekem. Ő olyan szempontból nagyon jó volt, hogy engedett vitatkozni, és aztán ránk hagyta, hogy majd rájövünk. Például A Zahir kapcsán is előjöttek olyan dolgok, amikről még ő beszélt. Nagyon sok mindent utólag értettem meg nála. Meg olvastam Méré Lászlónak egy könyvét. Ő matematikusként végzett, játékelméletet tanult meg pszichológiát. Amit a szakmájával kapcsolatban ír, könyvekben, azzal sokszor egyetértek, de az oktatáspolitikai nézeteivel például nem. Steven Weinbergnek olvastam még – ő egy Nobel-díjas fizikus –, az egyik antológiáját, összegyűjtött természetfilozófiai írásait. Az például tetszett. Ő izgalmas gondolatokról ír, olyasmikről, amik egyébként is foglalkoztatják az embert, hogy szétszedjük a részecskéket, akkor az mi, meg hogy és meddig. Lényegében az, hogy miből lettünk és mivé leszünk. Ez érdekes volt.

Mennyire voltál szociális az iskolában? Nehezen tudom elképzelni, hogy ne alakuljon ki egy jó közösség, ahol te vagy.

Sosem cikiztek, vagyis jó, ugrattak néha, hogy „most mit izgatsz, úgyis ötös leszel”. Ez szokásos szöveg volt, nyilván ez végig elkísért, de soha nem volt, hogy emiatt utált volna valaki, vagy csúnyán néztek volna rám, kiközösítettek volna. Ilyenben nem volt részem sosem. Középiskolában közösségi ember voltam mindig. Volt egy 10-15 fős kemény mag, egy nagyon erősen összetartó baráti társaság, akikkel még nyaralni is elmentünk együtt.

Van még valami, amerre szeretnél továbbfejlődni? Megvan a következő cél most a doktori iskola után?

Természetesen, megvannak azért itt a szakmai előmenetel, rehabilitáció, akadémiai doktori cím lehetőségei szépen távlatokban. Esetleg szeretnék végre újból nyelvet tanulni.

Hány nyelven beszélsz? Azt tudom, hogy Angliában egy évet tanítottál.

Nyelvvizsgám van angolból, spanyolból meg oroszból. Ezen kívül tanultam még elég sok mindent. Amit beszélnek is rendezebben ezek közül, olyan nincsen, pont emiatt szeretnék valamit. A németnek szükségét érzem, de ami inkább érdekelne, az mondjuk a francia, meg valami egzotikusabb. Egyébként nem tudom, tudjátok-e, hogy Hassan Elsayed tanár úr a Tavaszmező utcában tart arab kurzusokat, volt egy idő, amikor jártam rá. Azt hiszem, egy évig talán. Csak aztán minden összejött, nem tudtam folytatni. Na majd most, ha lesz időm, megint bevezek rá.

Az a baj, hogy mindig szerdánként szokott lenni, ha jól tudom.

Azt hiszem, szerdán volt, igen. Régebben volt, amikor kettő is volt, mert voltak kezdők meg haladók, szerdán és csütörtökön. Mindenesetre szerintem nagyon rendes tőle, hogy elhivatottságból ilyesmire vállalkozik.

Esetleg még valami a hallgatóság-nak, valami tanács, valami üzenet?

Tanácsot adni mindig nehéz. Azért nehéz, mert a tanácsot leírni nem kerül igazán semmibe, de a felelősséget mégis az vállalja érte, aki a döntést meghozza. Talán olyasmit tanácsolnék, hogy legyen valamilyen céljuk. Ne cél-

tanul járjanak iskolába. Ez is gond, hogy régen felsőoktatásba járni kiváltság volt, amiért előtte több évig küzdöttünk tanulással, most pedig már úgy érzem, hogy „na, megvolt az érettségi, akkor most ez következik”. Legyen valami értelmes és reális cél, és akkor azért tűzzel-vassal. Ha a cél, hogy informatikus leszek, akkor azért. Nem mondom azt, hogy úgy a jó, ahogyan én csináltam. Lehet, hogy jobb, ha van valami, amit az ember nemcsak megtanul ötosre, de a figyelme nagyobb részét arra koncentrálja. Például az egyetemen tanultam meg spanyolul. Három évig tanultam, a három szak mellett – matek, fizika, angol – ez heti négy óra pluszt jelentett. Ehelyett, mondjuk, jár-

hattam volna, ha érdekel, a funkcionál-analízis választható szemináriumra, és akkor a matekos vonulatot ez erősebben vitte volna előre.

Ezen túl inkább kívánom, mint tanácsolom, hogy mindenki sajátítsa el azt a képességet, amellyel mai világunkban a sok hamis, látszólagos érték közül ki tudja szűrni az igaziakat. Ehhez pedig (szükséges feltételként) egy egészséges kritikai szemlélet kialakítására törekedjenek.

Köszönjük szépen az interjút!

Betti, Atis

Vagyonkép

A legtöbb ember társadalmi önképe torz. Főleg a saját vagyoni helyzetének meghatározásával kapcsolatban. A szociológusok kutatásai alapján az emberek nagy része a középosztályba sorolja magát ma Magyarországon, annak ellenére, hogy az objektív kutatások eredménye azt mutatja, hogy éppen ez a réteg a legkisebb és a legtörekényebb. Valószínűleg ez azért van, mert az emberek többsége a saját családjához hasonló környezetben él és mozog a fiatal éveiben, amíg kialakul az érett személyiség, így véleménye is ez alapján születik. Ráadásul a kirekesztettség is könnyebben elkerülhető, ha azonos vagyoni helyzetű játszópajtásokat választunk.

A folyamat logikusnak tűnik, de ettől még nem örömteli szerintem. Hogy miért is nem? Talán mert így az emberek szülőkorukban ezt adják tovább a gyerekeiknek, és így a helyzet csak romlik, mindenki meg lesz győződve arról, hogy vannak tőle sokkal szegényebbek és sokkal gazdagabbak is, tehát következőképp ők biztosan átlagos keresettel és életszínvonalal rendelkeznek. A probléma ezzel csak annyi, hogy így a havi 5 000 000-t kereső egyén ugyanúgy szeretne több pénzt keresni, hogy a meglátása szerinti elithez tartozzon, mint az, aki csak minimálbért kap.

Viszonyítási alapként szerintem érdemes kilátogatni a december 4–6. között megrendezésre kerülő Fine Living Expóra, ami a hirdetés szerint „a legfinomabbat nyújtja mindabból, amit élvezni érdemes: design trendek, divat, gasztronómiai remekek és életstílus”. Amennyiben valaki úgy érzi, hogy a kiállítás az általa átlagosnak tartott termékeket, szolgáltatásokat sorakoztatja föl és teszi elérhetővé, akkor mindenképp érdemes elgondolkodnia, hogy ő mennyire is képviseli az átlagot ma Magyarországon. Ellenpótlusként látogatásra érdemes az interneten fellelhető BAR-listásokat tartalmazó olda-

lak tömkelege vagy például az index.hu, melynek egyik nemrég megjelent cikke szerint minden 10. magyar szerepel a listán. Ők azok, akik hitel útján próbálnak a társadalmi státuszranglistán feljebb kerülni, hogy bizonyítsák, ők valóban az átlagkeresetűek közé tartoznak, nincs mit szégyellniük. Ha mindkét oldal reálisan végiggondolná a lehetőségeit, javulna a helyzet, bár ez csak részleges megoldást jelentene.

Rengeteg konfliktus adódik a két tábor egyenlőtlenségéből. Többek között a folyamatatos vita és felháborodás a bírók,

politikusok, vezérigazgatók rekordfizetései és a hátrányos helyzetűek, munkanélküliek szociális alapon való eltartása miatt. Napi szinten jelenik meg hír a témában valamelyik sajtótermékben vagy médiumban. Tény és való, hogy nem jó dolog ez az óriási különbség, de a jelenlegi helyzettel nem nagyon lehet vitatkozni. Lehet háborogni, de amíg az emberek önképe torz, addig nem lehet közös nevezőre jutni.

Megoldás nincs, és nem is nagyon lesz a közeljövőben, mivel mindegyik társadal-

mi csoport a saját jogait védi, és nem hajlandó kompromisszumra, mert szerinte nem az ő csoportjának kéne megoldani a gondokat, hisz ő csak „átlag”. Igen, mindenkinek az az „átlag”, ami körülveszi nap mint nap. Ezt persze ki jól, ki rosszabbul tűri. Változtatni nehéz, így a tehetetlenség érzése sokszor az elviselhetetlenségig fokozódik, és ki is robban valamilyen formában. Legtöbbször tömör rosszindulatként nyilvánul meg, ami ugyanúgy irányul a nagyon gazdag és az utcán tengődő szegény emberek felé is.

Sok tanulmány állítja, hogy az emberek természetesen ilyen, így ezt el kell fogadni, de ez szerintem inkább csak kifogás, hogy ne hogy törődniük kelljen mással is magukon kívül. Tény, hogy az élet sokkal egyszerűbb, ha csak a magunk hasznát nézzük, viszont kevésbé örömteli is egyben. A pénz sok kaput megnyithat, de sokat épp a túl sok vagy a túl kevés zár be végleg. Elég csak az igaz barátságokra és a komoly, sűrű tartó szeretetre gondolni. Ha valakinek a pénz és önnön státusza fontosabb ezeknél, az hosszútávon könnyen megboszulhatja magát.

Persze kivételek mindig akadnak, de többségében igaz, hogy kevés embernek kényelmes így ez a világ, hogy nagyrészt a pénz mozgatja. Mivel a fiatalok ezt látják a tévében és az újságokban, rosszabb esetben még otthon is, az új generációtól sem várhatunk túl sok jót. En azért reménykedem, és kíváncsi lennék, hogy kinek mi az átlag. Mekkora fizetés? Milyen lakás? Kell nyaraló? Alap az egy autó? Mi a helyzet a lappal, a digitális fényképezőgéppel, az MP3-lejátszóval, a PDA-val? Moziba, színházba vagy koncertre mennyire sűrűn járnak? Étteremben vacsorázni luxus? Persze tisztában vagyok vele, hogy rengeteg mindentől függnek a válaszok, de én az átlag átlagra lennék kíváncsi, nem az egyedi esetekre és a szórszállhasogatásra. Sajnos nem áll módomban felmérést készíteni, de remélem, legalább elgondolkodnak néhányan a kérdéseken.

Betti

Hétfővers

A hétfői hangulatom vasárnap kezdődik, amikor jókedvem már javában vergődik. Agyamra jellemző, hogy túlon túl vérbő: mi a francnak nekünk e rohadék hétfő?!

A jókedvem itt ülve persze csak tetőzik, látásom a monitortól lassanként kettőzik. Arra gondolok, hogy otthon milyen laza... Ígérem jó leszek, csak menjek má' haza!

Kutatom okait, de nem kell messze menni, a hétfőt minden naptárból ki kéne venni. Elkezdődik vele a monoton sok munka, kilenc óra sincs, s már mindenki megunta!

A mai rímfaragás csak azért jött ám létre, hogy ki még nem tette, mosolyogjon végre, Mindjárt itt a holnap és eljön majd a kedd, Éppen itt az idő, hogy lábad haza szedd!

Két ügyvezető igazgató beszélget:

- Te fizetsz az embereidnek?
- Én nem.
- Én sem. És bejárnak?
- Be.
- Az enyéme is. Te, nem kéne ezektől belépődíjat szedni?

4K! programok

www.negyedikkozarsasag.hu

Aki aktívabban érdeklődik a Negyedik Köztársaság filozófiája iránt, arról, miért is jött létre, az elég egyszerűen utána tud ennek nézni. Itt most inkább a programokra térek ki, mert ezek azok, amik megmozgatják az embereket, legtöbbször úgyis csak ennyit látnak belőle.

A 4K! többségében fiatalokból áll. Pár embernek elege lett abból, hogy Magyarország közterületei már nem az övék. Ha csoportosulás van valahol, akkor az biztosan tüntetés, esetleg ellentüntetés. Pedig a közterületeket lehet máshogy is hasznosítani. Például az emberek akár jól is érezhetnék magukat Hazájukban, és örömmel találkozhatnának barátaikkal, ismerőseikkel, ne adj isten ismeretlenekkel. Ilyen célból szervez a 4K! az érdeklődőknek időnként egy-egy programot, ahol a legfőbb cél, hogy megmozgassák az embereket. Ezek a programok hajlamok elgondolkodtatni az arra fogékonyabbakat. Itt ismeretségek és barátságok alakulhatnak. Itt az ember jól érzi magát.

Két éve egy hetvenfős levelezőlistával indult az egész, melyen ma már több mint háromezren vannak. Nem véletlen ez, hisz aki egy programon már részt vett, szinte biztosan akar menni a többire is.

A leginkább rendszeres program, ami az elsők egyike is volt, a **Kezred a zászlót**. Ekkor két csapatra oszlik a társaság. A pirosaknak és a sárgáknak is megvan a saját területük, amit védenek, és a másik területéről meg kell szerezni a zászlót. Saját területen mindenki sérthetetlen, de ha valakit az ellenfél területén megfognak, akkor vissza kell mennie a sajátjaihoz. Mindezt a város közepén este, járőrök és forgalom közepette. A hangulatról annyit, hogy volt olyan akció, ami után a bejegyzések kész partnerkeresővé alakultak, ahol keresték a másik csapat nagyon helyes támadóját, akit egy óra után sikerült elkapni, vagy azt a védő lányt, akit sikerült otthagyni, de visszafelé együtt sétáltak.

Tavasszal szokott lenni a **párnacsata**, ahova mindenki egy puha, de ütésre kézre álló párnával megy el, és egy kellemes egymást püfölés alakul ki. A végére már a párnák többségéből kiszáll a toll, így az sem meglepő, ha valaki a táskájában

még három nap múlva is talál tollat. A szemetelestről meg annyit, hogy egy-egy felvonulással, koncerttel ellentétben a végén a környékről odavitt szemetek rendesen megtelnek, mert a társaság jó része marad összetakarítani a párnákat és tartalmukat.

Nyári esemény a **vízicsata**. Ide kizárólag olyan cuccban érdemes jönni, amiért nem kár, ha elázik. Egymás eláztatására a legvadabb eszközöket lehet itt megtalálni, a vízpisztolytól a hatalmas vízpuskán keresztül a vödörig. A barkácsolós kedvűek például építhetnek esernyővel összekombinált vízpisztolyt, mellyel hordozható fedezékből lehet támadni, de van, aki csak egyszerű zacskóból szórja a többieket. A program végére garantáltan mindenki bőrig ázik.

Már másodjára került megrendezésre az **MP3-akció** is, melynél egy félórás MP3-at kellett mindenkinek letölteni, és

fotó: Nagy Gábor Attila

Az orvostudomány rövid története:

- Fáj a torkom!
- Kr.e. 2000: Tessék, edd meg ezt a gyökeret!
- Kr.u. 1000: Az a gyöker pogány dolog, mondj el egy imát!
- Kr.u. 1850: Az az ima babonáság, idd meg ezt az elixirt!
- Kr.u. 1940: Az az elixir kígyóolaj, nem tesz jót, nyeld le ezt a pirulát!
- Kr.u. 1985: Az a pirula hatástalan, vedd be ezt az antibiotikumot!
- Kr.u. 2001: Az az antibiotikum nem természetes! Tessék, itt egy gyökér.

fotó: Nagy Gábor Attila

A főnök íróasztalán áll egy fotó, amin két aranyos óvodás gyerek mosolyog. A titkárnő ahányszor bejön a szobába, mindig ránéz a képre, egyszer aztán meg is jegyzi:

- Kicsi korban még minden gyerek olyan édes! De főnök, a maga gyerekei már kamaszok, miért nem rak ki róluk egy újabb fényképet?
- Azért, mert ha ezt nézeme egész nap, és utána hazamegyek, könnyebben kibírom, hogy ne üssem agyon őket!

adott jelre egyszerre elindítani. Innentől kezdve már adott volt, hogy épp térdén állva kellett a melletted lévő lánynak kezét csókolni, vagy épp lefagyós fogócskát játszani.

Akadnak egyéb programok is, mint a **zebrakarnevál** vagy az **általános tüntetés** (táblákon: „Nocsak!”, „Fej, tor, potroh”, „MZ/X, jelentkezz”), de mindegyikre a kellemes hangulat jellemző. Utóbbi pár alkalommal már kisebb különítmény is összegyűlt a NIK-ről, így alából ismerős társasággal mentünk. Szóval ha jól akard magad érezni, akkor érdemes neked is mindezt testközelből meg tapasztalni.

Ez állítólag megtörtént, és fel is jegyzték az amerikai haditengerészet egyik rádiózási naplójában:

- Azonnal térjen ki észak felé 15 fokkal.
- Javaslom, hogy ön térjen ki dél felé 15 fokkal...
- Megismétlem, térjen ki észak felé 15 fokkal, máskülönben összeütközünk.
- Én nem tudok kitérni, térjen ki ön 15 fokkal...
- Én az amerikai haditengerészet tisztje, az amerikai flotta egyik hajójának kapitánya vagyok. Utoljára mondom térjen ki.
- Én pedig szolgálatos a világítótoronyban...

Atis

fotó: Nagy Gábor Attila

Egy vállalat vezetője egy nap új alkalmazottat vesz fel.

- Mi a neve? - kérdezi a jelentkezőtől.
- János - válaszol a férfi. A főnök arca elborul:
- Nézz, nem tudom, eddig milyen szedett-vedett helyen dolgozott, de nálunk senkit nem szólítanak a keresztnévén. Ez csak fölösleges bizalmaskodáshoz vezetne, ami tudvalevőleg a tekintély rombolását eredményezi. Alkalmazottaimat kizárólag a vezetéknevükön szólítom - Kovács, Kiss, Tóth - csak a vezetéknev, érte, ugye? Magának én Nagy igazgató úr vagyok. Semmi haverkodás, és akkor minden rendben lesz. Akkor kezdjük meg egyszer. Mi a teljes neve?
- A jelentkező sóhajt, majd kiböki:
- Drágám. A nevem Drágám János.
- Oké, János, akkor beszéljünk az anyagiakról...

Véleményezd a cikket és a cikkíró weben: <http://beta.nikhok.hu>

Interjú Bujdosó Lászlóval

Bujdosó tanár úrral a BMF több karán is találkozhatunk, a NIK-en a menedzsment tárgyat oktatja.

Főleg szakmai vizekre evezünk a felsőoktatás területén, kerestük a választ, hogy mire lenne szükség a magyar gazdasági csodához, és hogy miért is fontos az önmenedzsment.

Tanár úr, hogyan került a felsőoktatás világába?

Mint sok kolléga, én is az Alföldön születtem, én Fegyverneken. Az életpályámat nagyban meghatározta a család és az idősebb tanárok odafigyelése és biztatása, én is ezt a szemléletet próbálom átadni a hallgatóimnak. A tanári karrierem elég furcsán indult 1978 nyarán, annak idején ugyanis nem szerettk nagyon a másképp gondolkodókat. Mégis – tanárim biztatására – tudományos ösztöndíjas lettem a Műszaki Egyetemen, a közlekedésmérnöki karon. Akkor valahogy jobban tolongtak ezért, nagyobb volt a társadalmi presztízse, mint most. Sikeres pályázat útján bekerültem az úgynevezett Kádas tanszékre – 14 évig ott tanítottam –, ott kezdtem el az oktatás-kutatást a hajózási üzemgazdaságtan területén. Rendszerváltáskor egy nagy ugrással elvállaltam állami vállalat vezetését (feleslegesen, hiszen a különböző okok – politikai hercehurcák – miatt négyyszer kellett megpályáznom a saját állásomat). Ezt megunva átmentem helyben egy kft.-hez. A család azt hitte, vidéken jobb lesz.

Abban az időben, a testnevelők biztatására, elkezdtem menedzselni a gyerekeket. A sportban még sok lehetőség volt, a fiam elkezdett focizni, a lányom kosárlabdában volt tehetséges (ma Pécssett játszik). Részben ezért is, meg amiatt is, mert hiányzott az oktatás, 1997-ben visszaköltöztünk Budapestre. Az óraadói munka után, 1999-ben kineveztek főállású oktatónak a BMF-re.

Milyen a mai felsőoktatás helyzete?

Én úgy látom, hogy elég sok problémával, zavarral küzd, rengeteg a politikailag ködös elképzelés. Mindenki tudja, hogy sok tehetséges ember hagyta el a pályát a külföldi érvényesülés vagy a vállalati karrier reményében, akiket vissza kellene csalogatni. Nemcsak anyagi, de nagyobb erkölcsi megbecsülést is érdemelne az egész pedagógustársadalom. A hazánkban meglévő hatalmas szellemi tőke messze nincs kiaknázva. A kormányok amit ez irányba tesznek, az pótcselekvés, inkább az egyes társadalmi rétegek összeugrasztásával foglalkoznak a szavazatok érdekében. Szerencsére a hallgatók ma már beutazhatják a világot, összehasonlíthatják a magyar viszonyokat a külföldi intézményekkel, hogy hol mi jobb, mi korszerűbb és mi nem. Az Erasmus program messze a legnépszerűbb, ha valaki külföldön szeretne tölteni egy-két félévet, csak bátorítani tudok mindenkit, hogy használja ki ezt a lehetőséget. A tömegoktatás

elsilányítja az alkotómunkát, nagyon sok az adminisztráció. Persze ebben mi, oktatók is biztosan hibásak vagyunk, hiszen többet kellene foglalkozni a tehetséges hallgatókkal. Fel kellene ismerni a tehetségesebbeket – külön feladatokkal ellátni –, mint ahogy minket is felfedeztek. Erre pl. jó alkalom a Tudományos Diákköri Konferencia is, ahol több hallgatónak kellene megméretetnie magát a tudományos munkájával. Másod-harmadévből már sokkal elhivatottabbak a hallgatók szakmájuk iránt, és érdeklődőbbek is.

További gondok vannak az innováció, a kutatás területén. A liszszaboni szerződést éppen most fogadták el, s ez alapján hatalmas pénzeket kellene befektetni a versenyképesség megőrzé-

Gondolatok a felsőoktatás jövőjéről

séhez. Ennek még a látszata is messze elkerül minket, hiába mondja az Akadémia vezetője, Pálkás József úr és sokan mások is, hogy hazánk számára csak az innováció jelentheti a kiutat.

Milyen eredményeket hozott a bolognai folyamat és az intézményi integráció?

Az integráció pl. a tranzakciós költségek emelkedése miatt nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Helyesebb lett volna meghagyni a jól működő szakmai műhelyeket, mintsem egy nagy olvasztótégelybe rakni mindenkit. A bolognai folyamat szükségszerű volt, az európai integráció hozadéka. De a bevezetés módja alapvetően elhibázott volt, elsiették, és nem hozott valódi, minőségi javulást, inkább csak romlást.

A jövő évi költségvetés tervezete 182 milliárd forintot tartalmaz a felsőoktatási intézmények számára. De ha a legjobbakat nem fizetjük meg itthon, akkor hiába teszünk a felsőoktatásba még több pénzt, nem?

A tehetséges hallgatók nagyon gyorsan el tudnak helyezkedni akár itthon, akár külföldön. Meg kell nézni, hogy Európa nyugati felén pl. ugyanazért a mérnöki munkáért hányszor többet fizet ugyanaz a multinacionális cég. Ott meg tudja fizetni, de idehaza nem? Bízunk benne, hogy a hallgatók elmennek és visszajönnek a szerzett tapasztalattal, mint Mátyás király reneszánsz udvarába a kézművesek és az egyéb szakmák képviselői. Akik a forradalom után emigráltak, azok kint derekasan megállták a helyüket, és sokan közülük hazatértek öregkorukra.

Régen az embernek csak akkor kellett

ismételnie, ha legalább három tárgyból megbukott. A ma létező szigorú előkövetelményi rendszer eléggé szétzilálja a hallgatói közösséget, mit lehetne ez ellen tenni?

Két oldalról kell megközelíteni a problémát. A közösségek egyrészt a kisebb évfolyamoknál spontán módon alakulnak ki. Amit nagyon hiányolok, hogy nincsenek olyan közösségi helyiségek, ahol oktatási időn túl is a hallgatók összejöhetnek, beszélgethetnek.

A másik dolog, hogy hiányoznak azok az évkönyvek, amik bemutatnák az iskola történetét, a példaképeket, az egyéni sikereket. Ha a kutatást nézzük, akkor szintén előjön a pénz, a kapacitások szűkösége, a leterheltség. A sportlehetőségek is elég korlátozottak. (Megjegyzés: egy hallgató nemrég tízezer pengős fizetési felszólítást kapott a Neptunra a testnevelés 3. felvételéért. Pedig állítom, ha kicsit nagyobb összefüggésekben tudnánk gondolkodni, akkor az államnak még az is bőven megérné, ha nekünk fizetne, hogy sportoljunk...) Kiesett egy nagy kollégium is a Bécsi úton, talán ott lehetne ilyesmire gondolni az új épület tervezésénél.

Es végül a társadalmi tükör, a „plázakultúra” hatása. Soha ilyen individualizmus, erkölcsi és értékválság még nem volt tapasztalható Magyarországon. A „nagy” politikusok a példák, s ez tükröződik a társadalmon is, nagyon nagy a kiábrándultság, de egyben a remény is, hogy jöjjön végre valami jobb a mostaninál.

A tanár úr nagyon sokszor hangsúlyozza az önmenedzsment fontosságát.

Már hallgató korban tudnia kell az embernek, hogy mivé szeretne válni. Fontos az elkötelezettség, és már korán érdemes figyelni a munkaerő-piaci helyzetet. Szerencsére elég sok a lehetőség a mérnöki állások terén. Az önmenedzselés egyik kulcsa a sikerorientáltság. Sajnos, a magyar egy elég depressziós nemzet – ami-

nek megvannak a történelmi okai –, de fel kéne végre ébredni a messiást váró állapotból, és tanulva a múlt hibáiból, magunkat is menedzselni kell. Fitzgerald Kennedynak volt az a mondása, hogy „nem azt kell kérdezni, mit tehet érted a hazád, hanem hogy te mit tehet az hazádért”. De sok magyar gondolkodó (köztük a reformkor nagyjai) is ugyanezt az elvet vallotta. Bízunk benne, hogy az Európai Unió megerősödve kerül ki a válságból, és ezáltal a tagállamoknak is jobb lesz a helyzete.

Mi mit tudnánk tenni, hogy élénkítsük a diákéletet?

Vannak nagyon jó kezdeményezések, pl. az IAESTE, a szakkollégiumok vagy a Hallgatói Önkormányzat részéről, de ezeken sajnos kevés ember vesz részt. A tömegoktatás nagy hátránya nálunk az is, hogy nagyon későn és szétszabdaltan vannak az órák, és késő este már a legjobb szándékkal szervezett rendezvény se tud megmozgatni annyi embert, mint egyébként lehetne.

Azért a személyes megkeresés csodákra képes. Rengeteg embert megmozgató rendezvényből ott van pl. a KIN Kupa minden tavasszal, de lehetne több kirándulás és egyéb közös program is.

A tanár kollégák biztos emlékeznek, hogy régen a Műegyetemen minden tavasszal és ősszel a tankörvezetők vezetésével nagy csillagtúrákat rendeztek akadályokkal, tesztekkel, ökörsütéssel és gulyással, az évek során egyre nagyobb területet foglaltunk el a Hármashatár-hegyen.

Mi lehet a magyar felsőoktatás jövője?

En úgy fogalmaznék Széchenyi után szabadon: egy ország jövőjét a kiművelt emberfők sokasága határozza meg. Sokkal több mérnökre, szakemberre lenne szükség. Van egy másik folyamat is: kevés a gyerek, és nagy a verseny a hallgatókért.

A külföldi államok rengeteg pénzt áldoznak ösztöndíjakra és a kultúrájuk terjesztésére. Minőségi szemléletű oktatásra kell visszatérni és több egyéni felkészítésre. A diákok és a tanárok is eléggé túlterheltek. Tehát a minőség és a mennyiség nem feltétlenül zárja ki egymást, de ehhez jó szervezésre, több és jobban megfizetett, motivált oktatóra lenne szükség.

A közoktatásban romlik el valami?

A nagy tudású általános és középiskolás tanárok elhagyták a pályát, mert leértékelődött a szakma. Az ő teljesítménykimenetük jelenik meg nálunk bemenetként, így nincs mit csodálkozni az egyre romló oktatási színvonalon. Japánban 14 éves korig három dolgot tanítanak meg: az írást, az olvasást és a világban való eligazodást. Valamit jól csinálhatnak, meg kell nézni, hol tart ma az az ország, amely a világháború után a padlón volt. De nem is kell olyan messze menni, Trianon után mi magyarok is felálltunk és összeszedtük magunkat az igen kemény körülmények ellenére.

Vajon a kompetenciaalapú oktatás segít a helyzetben?

Attól függ, mit értünk ez alatt, de nem biztos, hogy ez a megoldás. Hiányolom az alapvető értékek oktatását. Azt látni kell, hogy a világ rendkívüli módon megváltozott, és a hallgatók látóköre nagyon szélesse, de a mélységi tudás gyakorlatilag nullává vált. A kor sajátossága, hogy minden után érdeklődünk, és nehéz elmélyülni egy-egy területen.

Ha humoros akarok lenni, akkor azt mondom, hogy Nagy Sándort se BSc-rendszerben képezték. Azt mondják, hogy a lexikális tudásnak lejárt az ideje, de szerintem Shakespeare-idézetek nélkül nehéz a színvészeti főiskolára jelentkezni. Vagy ugyanezt mondhatnám, hogy mélységi matematikai, fizikai és kémiai tudás nélkül nagyon nehéz továbbtanulni, óriási munkával kell pótolni a műszaki pályákhoz. Szerintem előbb-utóbb vissza

fognak jönni az intézményi felvételik, és akkor a bekerüléshez bizony komolyan teljesíteni kell majd.

Mindegyiknek megvan az előnye és hátránya, de a régi, jól működő rendszert eldobni, amely az egy főre jutó Nobel-díjak számában a toplistás helyet biztosította, ilyen formán kár volt. Nagyon sok a tehetséges ember, és nekünk ennek a rétegnek a szélesítését kell elérni a tehetséggonozással. A felsőoktatás tragédiája lenne, ha már 0. évfolyamot kellene bevezetni a matematikai felzárkóztatáshoz.

Ilyen kurzusok már ma is vannak, illetve a további bővítést tervezzük pl. programozásból.

Szerintem az utolsó utáni pillanatban vagyunk. Az oktatás egy több ezer éves rendszer, amihez nem szabadott volna ilyen felelőtlenül hozzányúlni. Nézzünk meg más egyetemeket, ahol már kezdenek visszatérni a hagyományos mérnök-képzésre. Egy előnyt meg kell tartani, az iskolák közötti átjárhatóságot, ha ez a bolognai folyamat finomítása lesz, akkor ezt kell megcsinálni.

Köszönöm az interjút!

Sicambria

	1001		0101		0110	0010		1000
0110	0101	0111		0100	0010	1001		0001
	1000	0100	0001	1001			0101	0111
			1001		0101	0001		
0101								0100
1000		0110	0100	0001	0111			
	0110				1001	0100		0101
	0010					1000	0111	
0111	0100		0110	1000			0010	1001

- Jó napot asszonyom... Én vagyok a zongorahangoló...
- És ki hívta magát?
- A szomszédok!

Egy férfi iszonyú fejfájással, másnaposan ébred. Próbál erőt venni magán, hogy felkeljen az ágyból. Az ágya mellett talál két szem aszpirint egy pohár vízzel. A széken kikészítve tisztá, vassalt ruha, az egész szobában gyönyörű rend. Az asztalon egy üzenet: "Drágám, reggeli a konyhában. Elmentem vásárolni, sietek haza. Szeretlek."

Kitámolyog a szobából, az egész lakásban minden a helyén, a konyhában meleg reggeli illatozik, mellette friss újság. A fia az asztalnál ül és reggelizik.

- Mondd, fiam, mi történt itt az éjszaka?

- Úgy volt, apu, hogy éjjel háromkor hullarészegen betámolyogtál az ajtón, összetörtél néhány bútort, odahánytál a nappali szőnyegére, és aztán beverted a fejed a szobaajtóba.

- És akkor hogy-hogy ilyen rend van, és finom reggeli vár?

- Amikor anyu bevonszolt a fürdőszobába és próbálta rólad lerángatni a nadrágot, azt mondtad neki: Nana, asszonyom, vegye le rólam a kezét, én nős ember vagyok!

Asszony az informatikus férjének:
- Menj le drágám légy szíves a boltba margarinerért, és ha van tojás, hozz tizet!
Visszajön a férj 10 margarinnal:
- Volt tojás.

- Béla! Mielőtt az anyakönyvvezető elé állnánk, szeretném bevallani a múltamat!
- De drágám, ezt már a múlt héten megtetted.
- Igen, de azóta eltelt egy hét.

Cyberpunk

Kinek mit jelent ez a szó, hogy cyberpunk? Nekem azt az érzést, amikor éjjel ránézek az órára, és látom, hogy 50 perc múlva kéne felkelnem. Ha lefeküdtem volna egyáltalán. De nem feküdtem le, hanem kódot írtam, mert van ismét valami, ami megmozgatta a fantáziám, és meg kell oldanom a problémát. Közben valami underground elektronikus zene szagátja az dobhártyám, és az ingerek az idegvégződéseimtől az idegeimen át az agyamba jutva egy teljesen más tudatállapotba taszítanak át.

A cyberpunk elnevezés 1983-ban jött létre, Bruce Bethke azonos című novellája nyomán. A szó két alkotóeleme a cybernetics (kibernetika) vagy cybertechnology (kibertechnológia), illetve a punk (melynek eredeti jelentése nem „egy lehányt pólós tinédzser”, hanem egy olyan irányzat, mely tudatosan elutasítja a társadalmi konvenciókat).

A mozgalom az évek folyamán sok művészeti ágra rányomta a bélyegét. Az átlag közönség által legismertebb cyberpunk írók talán William Gibson (Count zero, Mona Lisa Overdrive, Idoru, Neurománc stb.) és Philip K. Dick (Kamera által homályosan, Ember a fellegrárban).

Az előbbi úriember inkább a „klasszikus” CP terén alkot/alkotott, ami a high tech & low-life fogalmában legtöbbször ki is merül, míg utóbbi ha nem is annyira a sötét, elszegényedő, de technikával alaposan meg támogatott jövővel, de az egymástól függő-független terek, idők és képzelet-valóság szurreális, mégis logikus összekuszálásával foglalkozott.

A cyberpunk fő ismérve a fentebb említett high tech & low-life. Ez a sötét jövőt jelenti, egy szegény, mocskos, korrump disztópiát, melyben tobzódik a technológia. Hihetetlen társadalmi különbségeket és technikai fejlődést vetít előre, melyben a vadonatúj antigravitációs személyszállítókkal tépek el egy tizenkét sávú autópályán egy kannibál motoros banda elől bujkálva, patkányokra vadászó hajléktalan mellett.

Ebben a sivár jövőképben a nemzetet és a családot, mint közösséget, melyhez kötődni lehet, felváltja a Cég (Multi-, Mega-, bármilyen, csak azt fejezze ki, hogy nagy...). Ott eszel, alszol, élsz. Azt szereted, mert más már nincs, ami megfog, a Cég pedig magához köt egy életre, hisz az ő iskolájukba jártál és náluk kaptad életed első munkahelyét is. Meg persze már a szüleid is ott dolgoztak.

Van, aki nem látta a Szárnyas fejvadászt – szintén kedvenc példa, mert CP, de ismert is?

A filmművészetre is nagy kihatással volt ez a kultúra, elég megemlíteni az Alien-filmeket, a Tront, a Robotzsaru-filmeket, az Ötödik elemet, a Mátrix trilógiát, vagy K. Dick azonos című regényéből készült Kamera által homályosant.

A legijesztőbb momentuma az egésznek az, hogy amit sci-fiként, CP-ként ezelőtt megírtak, kezd valósággá válni. Minden ismerősöm laptop-pal rohangál, a levegőben van az Internet, vezeték nélküli headseteken beszélünk évek óta, és ha valamelyikünk elveszítené egy végtagját egy balesetben, jó pénzért pótolni is lehet.

Világcégek vásárolják fel az apróbbakat, céges érdekek országokat irányítanak, és évről évre van valami pánik.

A technológia nemcsak fejlődik, hanem egyre gyorsabb iramban fejlődik és tör be a hétköznapokba. Netbookok, PDA-k, smartphone-ok, e-book olvasók, gadgetek ömlenek hétről hétre, és meg is vesszük, mert nem lehet élni nélkülkük.

Zene. Zene minden szubkultúrának kell. Anno úttörő volt Billy Idol Cyberpunk című lemeze. Azóta sok elektron lefolyt a kábeleken, és mindenki mást tart iggazgy trú CP muzsikának. Lehet ez elektronikus metál, ebm, hellecro vagy bármi, de egy dologban egyeznek. Gyors, erőszakos, sokszor militáns zenék, amik egy bizonyos hangerő felett képesek remegő kocsonyát csinálni bárki szürkeállományából.

A cyberpunk divatra nem térnék ki hosszan, legyen elég az, hogy uralkodóak a katonai ruhák, az élénk neonszínek, az extrém hajviselet, ékszerék, piercingek és szinte bármi, amit magadra vagy magadba tudsz aggatni. Kukából kitért gumikacsa előnyben, főleg, ha UV-fény alatt világít is.

Az én cyberpunkom a laptopom, a wifi, a zeném, a hobbim, az éjszakai kódolás, a kutyuk, cuccok berhelése, a rohanás és az életérzés. A tiéd mi?

Ajánlott linkek:

<http://project.cyberpunk.ru/>
<http://en.wikipedia.org/wiki/Cyberpunk/>
<http://hu.wikipedia.org/wiki/Cyberpunk/>
<http://www.cyberpunkreview.com/>
<http://www.wired.com/>

Troll